GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 65. *Joi 21 Martie (2 Aprilie)* **1885.**

Nou abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Aprilie st. v. 1885 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care învitămŭ pe onoraţii amicĭ şi sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ **3 fl.**
„ şése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România şi străinătate:
pe trei lunĭ **9 franci** }
„ şése „ **18** „ } în aurŭ séu în hârtiă cu adausulŭ agiului.
„ unŭ anŭ **36** „ }

Rugămŭ pe domnii abonenţĭ, ca sĕ binevoiască a-şĭ reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espediţiunea diarului.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“

Braşovŭ, 20 Martie (1 Aprilie) 1885.

Foile ungurescĭ şi jidano-armenescĭ ne acusă în fiecare di, că suntemŭ lipsiţĭ de patriotismŭ, că suntemŭ „duşmanĭ“ statului ungurescŭ şi naţiunei maghiare şi că meritămŭ a fi pedepsiţĭ, cum dice organulŭ d-lui Tisza, „Pester-Lloyd“ de Lunĭ.

Patriotismulŭ, acelŭ sentimentŭ măreţŭ care cimentéză statele, a ajunsŭ — se vede — a fi esploatatŭ de pătura şovinistă maghiară pentru scopurile imorale şi neumane ce ea le urmăresce; patriotismulŭ s'a prefăcutŭ în ură, acelŭ sentimentŭ periculosŭ, ce se manifestă în prigonirea creştinilorŭ, carĭ trăescŭ în mijloculŭ popórelorŭ încă barbare.

Dacă sub patriotismŭ înţelegŭ adversarii noştri a ne face, noi Românii, uneltele d-lorŭ Tisza-Trefort şi a renunţa la drepturile nóstre, atuncĭ mărturisimŭ că nu suntemŭ patrioţĭ.

Dacă sub patriotismŭ înţelegŭ „patrioţii“ de fanfaronadă a suferí, noi Românii, ca sĕ ni se profaneze locaşurile sfinte şi sĕ ni se închidă gura, ca sĕ nu ne rugămŭ pentru sufletele moşilorŭ şi strămoşilorŭ noştri, atuncĭ declarămŭ că suntemŭ lipsiţĭ de patriotismŭ.

Dacă patriotismŭ însemnéză a privi, noi Românii, indiferenţĭ cum se confiscă cele mai nevinovate cărţĭ remânescĭ, numai fiindcă ele suntŭ scrise românesce şi ne mai spunŭ câte ceva din viaţa poporului românŭ, atuncĭ o spunemŭ că suntem nepatrioţĭ.

Dacă sub patriotismŭ înţelege pătură şovinistă a suferi, noi Românii, prigonirile, schingiuirile şi călcările de lege din partea organelorŭ stăpânirei ungurescĭ, fără a striga în contra astorfelŭ de fapte, atuncĭ în adevĕrŭ că nu avemŭ patriotismŭ.

Dacă, în fine, patriotismulŭ constă în a ne lĕpĕda, noi Românii, naţionalitatea şi limba nóstră îngropându-ne pentru eternitate, în schimbulŭ naţionalităţii şi limbei ungurescĭ, precumŭ cere „idea de statŭ maghiarŭ“, atuncĭ o spunemŭ verde că în acestŭ înţelesŭ nu suntemŭ patrioţĭ.

Mărturisimŭ, că nicĭodată n'amŭ făcutŭ fanfaronadă luândŭ în deşertŭ cuvêntulŭ „patriă“, cum facŭ cavalerii din Cluşiu cu cei de tépa lorŭ. Dar amŭ doveditŭ prin faptele nóstre, că suntemŭ adevĕraţĭ patrioţĭ şi istoria acestui statŭ a dedicatŭ pagine de aurŭ patriotismului nostru.

Patriotŭ e acela, care caută întărirea statului în stêrpirea privilegiurilorŭ de clasă; patriotŭ e celŭ ce luptă pentru pacea şi liniştea naţionalităţilorŭ, fiindŭ tóte egalŭ îndreptăţite; patriotismŭ însemnéză a nu pune pedecĭ desvoltării sociale şi culturale a naţionalităţilorŭ; patriotismŭ are celŭ ce se jertfesce pentru stêrpirea abusurilorŭ şi înfrênarea călcărilorŭ de lege fiindŭ toţĭ cetăţenii de o potrivă ocrotiţĭ şi cu aceeaşĭ căldură îmbrăţişaţĭ de legile statului.

Aşa înţelegemŭ noi Românii patriotismulŭ şi o spunemŭ, că suntemŭ multŭ mai patrioţĭ decâtŭ pătura şovinistă maghiară.

Poporulŭ românŭ aduce sacrificii enorme statului în banĭ şi în ómenĭ, fără ca în schimbulŭ acestorŭ jertfe sĕ aibă celŭ puţinŭ mângăerea de a nu fi opritŭ în desvoltarea sa socială culturală şi naţională; poporulŭ românŭ luptă pentru egala îndreptăţire, care aduce după sine traiulŭ pacînicŭ dintre naţionalităţĭ şi cu acésta fericirea şi întărirea statului. Tóte acestea le facemŭ noi Românii, pentru că avemŭ patriotismŭ şi nu ne batemŭ jocŭ de acestŭ măreţŭ sentimentŭ, pentru a esploata pe celelalte naţionalităţĭ, cum face pătura şovinistă maghiară.

Nu noi Românii suntemŭ duşmanĭ ai statului, ci curierii d-lorŭ Tisza-Trefort, cari cutrieră Ardélulŭ şi Ţéra unguréscă, purtândŭ în proţapŭ patriotismulŭ deşuchiatŭ alŭ celorŭ carĭ au născocitŭ „idea de statŭ maghiarŭ,“ şi carĭ propagă cruciada de esterminare a naţionalităţilorŭ. Acéstă lipsă de patriotismŭ, care subminéză statulŭ, e condamnabilă şi merită a fi aspru pedepsită.

CRONICA POLITICĂ.

De multŭ nu s'a pomenitŭ în viaţa parlamentară a Parisului o aşa încordare şi nelinisce, ca acum cu dimisionarea cabinetului Ferry. In şedinţa dela 30 Martie st. n. Ferry făcù declaraţiunile sale. La cele dintéiu vorbe se audiră murmure. Când dise: »Numĕrulŭ duşmanilorŭ a întrecutŭ fără veste presupunerile nóstre....« vorbele fură repeţite cu ironiă; când pomeni de »onórea Franciei,« strigă Perrin: »onórea Franciei ai compromis'o d-ta!« Când cerù unŭ creditŭ de 200 milióne francĭ, se audiră strigăte de mirare; când dise că creditulŭ nu-lŭ cere ca votŭ de încredere, se născù tumultŭ. Cassagnac strigă: »Afară!« drépta: „à la porte!« După preşedinte vorbì Clémenceau: »Desbaterea e sfîrşită. Cu acestŭ ministeriu nu mai poţĭ desbate despre marele interese ale patriei (Aprobărĭ furtunóse). Nu vĕ cunóscemŭ! Nicĭ nu voimŭ sĕ vĕ cunóscemŭ! Inainte-ne nu mai avemŭ nişte minişri, ci numai acusaţĭ (Tumultŭ de mai multe minute) nişte acusaţĭ de înaltă trădare... Dar e vorba de interese marĭ ale patriei. De aceia creditulŭ sĕ se primiascŭ fără desbatere. Nu putemŭ uita ómenii şi banii. E vorba de viéţa ostaşilorŭ. Vremŭ sĕ vedemŭ limpede şi sĕ avemŭ înainte-ne ómenĭ, cari nu grăescŭ decât adevĕrulŭ. Sĕ dămŭ acestui ministeriu banĭ? Nicĭ odată! Ministrulŭ de rĕsboiŭ trebue sĕ rĕmână, sĕ ia tóte mĕsurile cuvenite!... »Ministrulŭ de rĕsboiŭ:« Le-amŭ şi luatŭ!...« Clémenceau: »Cu atâtŭ mai bine. Numai după ce va apare unŭ ministeriu vomŭ lua alte mĕsurĭ, fie chiarŭ cele mai estreme.« Viitorulŭ ministeriu se crede că va avé ca ministru-preşedinte de esterne pe Freycinet.

*

Cei din Petersburg suntŭ tare nemulţămiţĭ cu principele Alexandru alŭ Bulgariei. Ministrulŭ de rĕsboiu alŭ Bulgariei a fostŭ chematŭ la Petersburg sĕ dea unele deslușirĭ. „Temps« spune, că în Petersburg se mai aşteptă şi sosirea ministrului de interne bulgarŭ şi a archimandritului din Tĕrnova. Acestei citaţiunĭ i se dă o deosebită importanţă în capitala ruséscă.

*

Referitorŭ la conflictulŭ dela hotarele afgane scrie unŭ diarŭ din Petersburg, că cu tóte ameninţările Englezilorŭ, Ruşii susţinŭ cu încredere, că pertratările ce se continuă încă totŭ vorŭ aduce o resolvire pacinică. Unŭ astfelŭ de rĕsboiu nu e nicĭdecum în interesulŭ celorŭ două naţiunĭ. Orĭ câtŭ de doritorĭ de rĕsboiu suntŭ Englezii, e peste putinţă sĕ uite, că Ruşii nu suntŭ Sudanezĭ, ci soldaţĭ vitejĭ, deprinşĭ cu arma. De altfelŭ şi atitudinea demonstrativă a Angliei are, după cum asigură o telegramă, fórte slabŭ efectŭ în Petersburg. Ea e socotită dreptŭ o admoniere pentru păstrarea păcei. Rĕspunsulŭ cabinetului rusescŭ la depeşa lui Granville s'a trimesŭ. — De altă parte mişcările miliţiei din Sudŭ se continuă. Alŭ treilea batalionŭ de liniă turchestanŭ a plecatŭ la 24 Februariu spre Merv pentru a întări forţele armate din ţinuturile transcaspice.

*

Cei din Berlinŭ încă începŭ a se neliniști din pricina conflictului afganicŭ, dér pentru orĭce eventualitate se face rĕspundĕtóre Anglia, care pricinuesce atâta temere cu înarmările sale. Caracteristicŭ este ce se scrie din capitala germană diarului »Weser-Zeitung,« nu e semnŭ bunŭ, când se pune la îndoială chiar oficiosŭ, că Herbert Bismark ar fi vorbitŭ câtŭ a statŭ în Londra şi despre cestiunea hotarelorŭ afgane, ceea ce nimicŭ altceva nu póte însemnă, decâtŭ că guvernulŭ germanŭ voesce sĕ respingă orĭce bĕnuélă, că ar fi intervenitŭ cu influenţa sa pentru a face pe Anglia sĕ se învoiască cu pretensiunile Rusiei. Aşa cum stau acum lucrurile, greu se nădăjduesce o aplanare pacĭnică; cei din Londra însă au începutŭ, cum se pare, sĕ mai cedeze...

*

Suntŭ aprópe doi anĭ de dile, de când Francia s'a încurcatŭ într'unŭ rĕsboiu cu Tonkinesii, dar indirectŭ cu Chinesii înşişĭ, cu fii imperiului cerescŭ. Câtŭ sânge se va fi vĕrsatŭ de atuncĭ până acuma, acésta nu o putemŭ scí, însĕ din scirile cele mai de curêndŭ, ce ni-le aducŭ diarele marĭ europene, putemŭ vedé, că republica francesă în timpulŭ de aprope doi anĭ n'a făcutŭ acele isbêndĭ, carĭ sĕ facă pe fii imperiului cerescŭ sĕ céră ertarea dela dênsa. Étă ce ni-se raportéză din partea agenţiei Havas: »In consiliulŭ de ministri ţinutŭ la 19 ale lunei trecute séra în ministerulŭ de esterne se luară nişte hotărîrĭ, carĭ stau la înălţimea situaţiunei. Totŭ atuncĭ se trimeseră întărirĭ de trupe şi de artileriă generalului Brière. Se hotărî mai departe a se presentă presidiului camerei unŭ proiectŭ pentru unŭ creditŭ de 200 de milióne, jumĕtate pentru ministerulŭ de rĕsboiu şi jumĕtate pentru ministrulŭ de marină«. — In urma unei depeşe a generalului Brière de l'Isle dela 29 ale lunei trecute Negrier se află în Dong-Song unde se curéză de rana ce a căpĕtat'o. — Herbinger se află deja în Than-Noi nefiindŭ impedecatŭ în retragerea sa. Elŭ rĕmâne în Than-Noi şi Dong-Song, pentru ca sĕ închidă cele două căi, căcĭ acolo se află proviantŭ şi muniţiune de prisosŭ. O fóie francesă »La Ligue« afirmă, că în lupta dela Lang-Son soldaţii au fostŭ încunjuraţĭ formalŭ şi că după ce au sfêrşitŭ muniţiunea au trebuitŭ sĕ'şĭ facă cale cu baionetele. Mai multŭ ca a patra parte din numĕrulŭ totalŭ au cădutŭ pe câmpulŭ de luptă. Totŭ dintr'o depeşă a lui Brière se vede, că Francesii suntŭ, până ce le vorŭ mai sosi trupe ajutătóre, avisaţĭ la defensivă. Din cele raportate aci putemŭ vedé că republica francesă, cu forţele desvoltate până acuma în Asia orientală, n'a putută obţiné nicĭ unŭ succesŭ de órecare consideraţiune, şi dacă voesce seriosŭ a face pe codaţii fiii ai imperiului cerescŭ sĕ se supună sĕ céră pace, atuncĭ va trebui sĕ desvólte alte forţe, cu cari sĕ'şĭ deschidă porţile Pechingului şi acolo sĕ dicteze pacea.

Resoluţiunea
representanţei comitatului Sibiu în afacerea reuniunei de maghiarisare.

Erĭ amŭ comunicatŭ cetitorilorŭ noştri pe scurtŭ hotărîrea adunării generale a representanţei comitatului Sibiu. Incepemŭ adĭ a publica întréga resoluţiune împreună cu desbaterile adunării ţinute la 28 Martie n.

S'a luatŭ următórea resoluţiune:

1. Representanţa comitatensă regretă înfiinţarea „Reuniunii ardelene de cultură maghiară« din Cluşiu şi activitatea celorlalte reuniunĭ de acestŭ soiu din Ungaria, fiindcă ele urmărescŭ tendinţa de a oprima drepturile cetăţenilorŭ nemaghiarĭ ai ţĕrii chiar mai multŭ decâtŭ până la asprime şi stau în contraḑicere cu asigurările făcute în dieta ţĕrii dela 1861 şi 1866 şi cu articolulŭ de lege XLIV din 1868 »Despre egala îndreptăţire a naţionalităţilorŭ,« care, — abstracţiune făcêndŭ dela asprirea lui prin legile ulteriórе şi dela violările lui din partea executivei — însuşĭ împedecă desvoltarea naţionalităţilorŭ nemaghiare.

2. Representanţa comitatului acestuia consideră recercarea de a sprijini activitatea acestorŭ reuniunĭ ca o presupunere despre abusŭ de putere şi autoritate şi ca menită a vătĕma în modulŭ celŭ mai greu administraţiunea şi a o aduce în contraḑicere duşmănósă cu maioritatea locuitorilorŭ ţĕrii.

3. Alăturata representaţiune sĕ se trimită în cele trei limbĭ protocolare ale comitatului tuturorŭ jurisdicţilorŭ ţĕrii.

Representaţiunea e următórea:

Onorabilă jurisdicţiune!

Adunarea comitatului Sibiiu ţine de datorinţa sa patriotică a atrage atenţiunea comitatelorŭ surorĭ asupra unorŭ apariţiunĭ, ce potŭ înăspri şi mai multŭ contrarietăţile naţionale deja esistente în patria nóstră şi potŭ sgudui încă mai tare pacea dintre naţionalităţĭ, atâtŭ de trebuitóre ţĕrii provocâudŭ în sfîrşitŭ o duşmăniă a tuturorŭ împrotiva tuturora, căreia trebue sĕ-i cadă jertfă binele şi pacea ţĕrii.

Comitatului Sibiiului precum şi altorŭ jurisdicţiunĭ, s'a adresatŭ (cu data Cluşiu, 17 Ianuariu n. 1885) o provocare a comisiunei instituite »pentru elaborarea statutelorŭ Reuniunii ardelene de cultură maghiară,‘ de a trímite trei până în patru representanţĭ la adunarea constituantă a »Reuniunii de cultură maghiară« la Cluşiu.

Mai departe a ajunsŭ la adresa comitatului Sibiiu şi probabilŭ şi la adresa altorŭ jurisdicţiunĭ o hârtiă a oraşelorŭ montane Şemniţŭ-Dilnŭ (cu data Şemniţŭ 30 Decemvre n. 1884), în care se ḑice:

»Pe ḑi ce merge ne putemŭ convinge, că se clatină cu încetulŭ terenulŭ sub piciórele nóstre. Precum în Moldova înscripţiile de morminte dovedescŭ, că Maghiari au locuitŭ odinióră acolo, astfelŭ arată nomenclatura maghiară a localităţilorŭ din comitatele Liptó, Turocz, Hont, Bars, Sàros, Zemplin, Uniădóra şi altele, numele de familiă ale poporaţiunii, că comuna, care astăḑĭ după numele ei adevĕratŭ că e maghiară, după limba ei însĕ e valahă (oláh) séu slovacă, nu de multŭ încă a fostŭ maghiară! Şi deceniulŭ din urmă oferă date sfăşietóre despre aceea, că multe mii de Maghiarĭ s'au topitŭ în poporaţiunea valachă şi slovacă.«

„A privi la acésta şi de aci încolo fără a face ceva, ar fi o crimă împotriva patriei !«

»Societatea maghiară are prin urmare aicĭ o îndoită datoriă: A recuceri maghiarismului totŭ câtŭ a posedatŭ Maghiarulŭ odinióră, a reda limba aceluia, căruia i-a răpit'o fatalitatea nesuferită a împrejurărilorŭ nefavorabile, şi a învĕţa pe întréga poporaţiune a statului limba maghiară, pentru-ca afară de libertatea publică afară de instituţiunile libere ale constituţiunii statului sĕ mai fie încă o puternică legătură socială, care légă întréga poporaţiune de patria acésta.«

»Simţĕmêntulŭ puternicŭ alŭ acestorŭ datorinţe a datŭ viaţă Reuniunii de cultură maghiară din Ungaria de susŭ, care şi-a pusŭ dreptŭ ţintă împlinirea acestorŭ datorinţe.«

Scrisórea oraşelorŭ montane Şemniţŭ şi Dilnŭ cu privire la aceea, »că mijlócele ce servescŭ spre ajungerea scopului, institutele de cultură, nu se potŭ creá fără jertfe materiale,‘ în sfêrşitŭ comitatele »la spriginirea Reuniunii de cultură maghiară din Ungaria de susŭ, spriginire atâtŭ nemijlocită, câtŭ şi mijlocitá grin promovarea colectei membrilorŭ Reuniunii.‘

Pretensiunea de a sprigini ambele „Reuniunĭ maghiare de cultură,‘ îndreptată către comitatulŭ Sibiu, îlŭ îndatoréză pe acesta, a examina ântéiu admisibilitatea aspiraţiunilorŭ recomandate spre sprigínire, şi apoi întrebarea: dacă comitatulŭ, ca atare, este îndreptăţitŭ la promovarea acestorŭ reuniunĭ?

Cu privire la întrebarea dintâiu: ce e de a se înţelege sub o »Reuniune de cultură maghiară,‘ scrisórea de învitare a comitatului Cluşiu nu dă o desluşire lămurită. N'ar aflá reprobare din nicĭ o parte, dacă s'ar înţelege o reuniune, a căreĭ problemă ar merge într'acolo, ca sĕ ridice cultura şi civilisaţia în sînulŭ naţionalităţii maghiare şi sĕ ia asupră-şĭ celŭ puţinŭ o parte din sarcina impusă în privinţa acésta tuturorŭ cetăţenilorŭ fără deosebire de naţionalitate, séu sĕ facă literatura maghiară mai accesibilă prin însemnarea exactă a tuturorŭ expresiunilorŭ mai importante de pe terenulŭ istoriei şi jurisprudenţei patriei, séu sĕ contribue prin edarea unui dicţionarŭ maghiaro-germano-românŭ şi în cerculŭ naţionalităţii germane şi române la înţelegerea ordinaţiunilorŭ oficiale, deórece în aceste din urmă adeseorĭ se ivescŭ expresiunĭ maghiare, care cu ajutorulŭ singurului dicţionarŭ maghiarŭ folositŭ alŭ luĭ Ballagi, nu se potŭ înţelege.

Terenulŭ de dreptŭ al limbilorŭ naţionalităţilor nemaghiare trebue totuşĭ ca între tóte împregiurările sĕ rĕmână esclus din cerculŭ de activitate alŭ unei »Reuniunĭ de cultură maghiară», deórece şi concetăţenii maghiarĭ s'arŭ plânge dacă, urmândŭ exemplului lorŭ, s'arŭ forma o reuniune, care 'şĭ-arŭ pune de problemă a-'i germanisa séu românisa pe Maghiarĭ şi 'şĭ-arŭ alege titlulŭ de „Reuniune de cultură«. Acelaşĭ dreptŭ la scutulŭ şi respectarea naţionalităţilorŭ lorŭ, întocmai ca Maghiarii, îlŭ pretindŭ şi cetăţenii nemaghiarĭ ai ţĕrii, carĭ n'au uitatŭ asigurarea adresei dietei ungare dela 26 Februarie 1866: »Noi nu vomŭ uita, că locuitorii nemaghiari ai Ungariei încă suntŭ cetăţenĭ ai Ungariei şi noi suntemŭ dispuşi a le asigura totŭ ce pretindŭ interesele lorŭ», — totŭ astfelŭ şi declaraţiunea făcută în casa deputaţilorŭ dela 22 Maiŭ 1861 de către deputatulŭ şi actualulŭ ministru de culte şi instrucţiune: »Sêrbii, Românii, Germanii, Slavii şi Rutenii îşĭ vorŭ puté purta afacerile lor municipale în **limba lorŭ**, şi vorŭ puté folosi **în scóle limba, pe care o voiescŭ**. Eu doresc sĕ se respecteze desvoltarea internă a popórelorŭ întocmai ca religiunea, în care statulŭ n'are nicĭ unŭ dreptŭ a se amesteca. Dar' aceste concesiunĭ, ce suntŭ a se face diferitelorŭ naţionalităţĭ, se potŭ face numai pe basa egalei îndreptăţirĭ, şi precumŭ între religiunĭ nu se póte admite o religiune privilegiată, întocmai **nu póte să esiste pe teritoriulŭ Ungariei naţionalitate privilegiată**.«

Ideea unui statŭ de rasă maghiară e exclusă chiarŭ şi prin legislatura mai veche a Ungariei (vedĭ I Decretum S. Stefani cap. VI. §§ 2, 3, 4, şi Articulus ante coronationem ex 1608 pacificatio Viennensis anii 1606. Ad decimum quintum etc.)

O expunere detaliată a problemelorŭ unei ‚Reuniunĭ de cultură maghiare› se cuprindŭ în adresa oraşelorŭ montanistice Şemniţŭ şi Diln precumŭ şi în statutele alăturate la aceea şi aprobate de ministrulŭ reg. ung. de interne şi respective de representantulŭ séu secretarulŭ de statŭ Iosifŭ Pronay sub numĕrulŭ 15,536 VII-a, ddto Budapesta 10 Maiŭ 1884. § 3 al statutelorŭ acestei reuniunĭ sună:

»Scopulŭ reuniunii este: A susţiné şi a cresce în spiritŭ maghiarŭ poporaţiunea nemaghiară ce locuesce pe teritoriulŭ comitatelorŭ Arva, Bars, Hont, Liptau, Neogradŭ, Neutra, Pojonŭ, Trencinŭ, Thurocz şi Sohl precum şi în cetăţile reg. libere Pojonŭ şi Şemniţ-Diln »şi a rĕspândi cunoscinţa limbii maghiare ca limbă a statului». — Pentru ajungerea acestui scopŭ înfiinţéză pe teritoriulŭ jurisdicţiunilorŭ, trase eventualŭ în cerculŭ sĕu de activitate, după putinţa mijlócelorŭ sale bănescĭ proprii asile de băieţi, grădinĭ de băieţĭ froebeliane, scóle poporale elementare şi mai înalte, şi respective le spriginesce fără considerare la caracterulŭ lorŭ; premiază pe învĕţătorii meritaţĭ întru lucrarea în spiritŭ patrioticŭ şi în rĕspândirea limbii maghiare precumŭ şi pe şcolarii, carĭ dovedescŭ unŭ progresŭ deosebitŭ în însuşirea limbii maghiare; provede scolarĭ sĕrmanĭ cu cărţĭ de învĕţămentŭ şi cu vestminte; — cu unŭ cuvêntŭ întrebuinţéză tóte mijlócele legale pentru împlinirea problemei sale!‘

Despre o »activitate culturală« a acestei reuniunĭ între naţionalitatea maghiară nicĭ vorbă nu e în statute.

Cu totulŭ altmintrelea sună statutele celorlalte »Reuniunĭ de cultură maghiare» ce există deja în Ungaria: astfelŭ cele ale comitatului Sáros întărite de ministrul reg. ung. de interne sub numĕrulŭ 33,735 din a. 1882 şi cele ale »societăţiĭ Széchenyi» din comitatulŭ Sătmarului provĕḑute cu clausula de întărire sub Nru. 62,870 din 18 Noemvrie 1882. Tóte sunt întocmite pentru propaganda limbii maghiare între naţionalităţile nemaghiare şi aprobate de ministerŭ pe când înaltulŭ ministerŭ de interne a denegatŭ aprobarea statutelorŭ reuniunii »Opinca Română,‘ care în faptă 'şĭ-a restrînsŭ activitaţea sa pe lângă naţionalitatea română, şi acésta a făcut'o sub nr. 9066 VII dela 21 Februariu 1885 motivândŭ denegarea cu cuvintele: »deórece reuniunea proiectată arŭ periclita prin activitatea sa, conformŭ statutelorŭ subşternute, convieţuirea pacĭnică dintre diferitele naţionalităţĭ.«

Nimicŭ nu îndreptăţesce acum a presupune, că «Reuniunea maghiară în Ardelŭ ar însemna altceva decumŭ însémnă acésta în Ungaria mai strînsă.

Apelulŭ pentru sprijinirea »Reuniunei de cultură‘ maghiare ardelene »indică expresŭ dóuĕ „rele«, a cărorŭ combatere are sĕ fie problema acestei reuniunĭ: primulŭ e indolenţa presupusă, cu care maghiarimea privesce perderile propriei naţionalităţĭ prin emigrare, schimbarea limbei şi perderea posesiunei vechĭ moştenite; celălaltŭ suntŭ naţionalităţile »streine«, va sĕ ḑică nemaghiare. Pasagiulŭ respectivŭ alŭ apelului sună verbalŭ: »Noi toţĭ cunóscemŭ rapórtele etnografice ale Ardealului şi scimŭ, că Maghiarimea e împresurată de astfelŭ de naţionalităţĭ »streine‘, dintre care o parte, deşi se bucură de drepturĭ egale şi de aceeaşĭ libertate ca şi noi, durere, nu doresce sĕ se ţină de »naţiune«, ba se consideră chiar de unŭ elementŭ distrugĕtorŭ alŭ statului ungarŭ« — o suspectare, pe care pentru numirea vĕtămătóre de »streinĭ« dată naţionalităţilorŭ nemaghiare trebue sĕ o respingemŭ cu aceeaşĭ indignaţiune ca şi tendenţa de maghiarisare încopciată cu aceea.

Tendenţa de maghiarisare a »Reuniunii maghiare de cultură« se dovedesce şi prin manifestaţiunile bărbaţilorŭ, carĭ stau în fruntea agitaţiunii. Astfelŭ primarulŭ Cluşiului d. Dr. Carolŭ Haller într'o vorbire, prin care a desvoltatŭ mai de-aprópe tendenţa reuniunii plănuite şi cu care a deschisŭ conferenţa cea dintêiu convocată pe 26 Decemvrie 1884 la Cluşiu în casa sfatului spre înfiinţarea »Reuniunii maghiare de cultură«, a ḑisŭ: »Dacă locuitorii patriei încă nu potŭ comunicá între sine într'o limbă comună, nu se póte între ei desvoltá stima şi încrederea împrumutată, ce e cea dintêiu condiţiune a sentimentului comunŭ patrioticŭ. Dacă educaţia şi cultivarea unei séu altei părţĭ a poporului va ţiné strînsŭ la caracterulŭ naţionalŭ şi de rasă, atuncĭ e imposibilŭ, ca popórele, ce trăiescŭ în patriă, sĕ pótă comunicá între sine într'unŭ modŭ, care e cea dintêiu pretenţiune a elementelorŭ a adevĕratei culturĭ umane.... Şi deórece »sentimentŭ patrioticŭ fără de o limbă comună patriotică nu se póte presupune‘, trebue sĕ ne opintimŭ, de a creá acésta.... Celŭ mai bunŭ mijlocŭ spre acésta e înfiinţarea unei reuniunĭ maghiare de cultură şi în părţile nóstre.«

Limba maghiară e designată de limbă comună, prin a cărei rĕspândire se nutresce încrederea împrumutată a popórelorŭ din patriă. Concepţiunea aceea, că unŭ sentimentŭ patrioticŭ nu se póte cugetá fără o limbă comună patriotică, — adecă fără limba maghiară — trebue sĕ înstrăineze în mĕsură mare pe fiii de deosebite limbĭ ai ţĕrii. Deórece până acum locuitorii ţĕrii de deosebite limbĭ nu au avutŭ o limbă patriotică comună — ea are altcum în urma expunerilorŭ de mai susŭ sĕ se creeze prin limba maghiară, — lorŭ le lipsesce în urma mersului ideilorŭ acelei concepţiunĭ senţimentulŭ patrioticŭ, şi totŭ astfelŭ au fostŭ lipsite de acestŭ sentimentŭ şi ginţile de mai înainte, deórece şi aceste n'au avutŭ consciinţa unei limbĭ patriotice comune. Ar fi însă chiar o minune neînţelésă, cum ţéra acésta s'a pututŭ susţiné în viscolele veacurilorŭ până în ḑiua de astăḑĭ, cu tóte că maiorităţii locuitorilorŭ — căcĭ maioritatea e nemaghiară — i-a lipsitŭ patriotismulŭ.

E o acusă grea aceea, ce se ridică în contra lo-

FOILETONŬ.

Martirii Crucii din ambele Dacii.

(Urmare).

Incă dela descălecarea coloniilorŭ aduse de Traianŭ în Dacia (105 d. Chr.) pentru împopularea provincei, câştigate cu sângele bravelorŭ legiunĭ romane, cele mai multe legiunĭ din acestea erau iniţiate în misteriile creştinismului chiar din Italia, însuşĭ palatulŭ lui Traianŭ din Roma ascundea în sînu-i mulţĭ creştinĭ; chiar fiica acestui mare împĕratŭ, Drossida credea în Christosŭ, într'ascunsŭ de tatălŭ sĕu, cu tóte servele (róbele) şi amicele sale. Tóte episcopiile şi Mitropoliile din Dacia suntŭ înălţate de Romanĭ, şi martirii (mucenicii) ce murirá în patria lui Decebalŭ pentru cruce, simbolulŭ dreptăţii, egalităţii şi alŭ adevĕrului, suntŭ chiar strănepoţii coloniilorŭ traiane. Catedralele coloniilorŭ lui Traianŭ, sĕmânate prin diverse reşedinţe ale provinciilorŭ Daciene, încă din timpulŭ barbarilorŭ cultivau creştinismulŭ primordialŭ genuinŭ şi naţionalitatea română în inimile confraţilorŭ lorŭ, pentru că dela altarulŭ creştinŭ eşiau eroii, carĭ curăţiau patria de inimicii crucii şi ai naţionalităţii române.

Prima Mitropoliă a Daciei a fostŭ în Sardica (aḑĭ Sofia,) care a înfloritŭ sub Mitropolitulŭ Melitŭ încă de sub Marcu Aurelŭ; apoi cesarulŭ Galerie, născutŭ în Sardica, din veneraţiune către loculŭ nascerei sale, acordà Mitropoliei din Sardica unŭ Edictŭ prin care se oprì prigonirea creştinilorŭ. Se mai ţinù în Mitropolia acésta unŭ sinodŭ în contra Arianismului. A doua Mitropoliă a Daciei a fostŭ Justiniana primă, Ochrida de aḑĭ din Rumelia occidentală. Pentru veneraţiunea către oraşulŭ sĕu natalŭ împĕratulŭ Justinianŭ I dete Mitropolitului de aicĭ supremaţia peste amêndouĕ Daciile, supuindŭ lui pe toţĭ Mitropoliţii şi Episcopii din amêndouĕ Daciile, din Panonia secundă, Macedonia primă şi din Dardania. A treia era în Dacia orientală, sub nume de archiepiscopía Goţilorŭ, care mai în urmă se numì a Cumanilorŭ. Acestea catedrale stĕtură în flórea lorŭ până la despărţirea bisericii Romei de cea Constantinopolitană, causată din creştinarea Bulgarilorŭ, fructŭ alŭ órbei ambiţii dictată de fatalulŭ egoismŭ! Cu ocasiunea acésta, Grecii începură a nu mai suferí nicĭ chiar numele de Romanŭ. In aceste timpurĭ defavorabile pentru strănepoţii lui Traianŭ supremaţia catedralei din Justiniana primă trecŭ în Alba Iulia, éră a Sardichiei se mutà în Târnova încă dela înflorirea regatului româno-bulgarŭ; numai Mitropolitulŭ Goţilorŭ din Dacia orientală (Moldova) rĕmasĕ la loculŭ ei ca mai înainte, cu aceeaşĭ supremaţiă şi cu aceleaşĭ prerogative. După apunerea imperiului Româno-bulgarŭ 1392 rĕmaserá în Dacia 4 mitropolii mai principale neatêrnate de nicĭ o patriarhiă streină şi anume;

I. In Dacia orientală Moldova, archiepiscopia Goţiei; II. In Dacia australă România, mitropolia Argeşului, mai înainte a Dafnelorŭ, care era şi esarhă a plaiurilorŭ; III. In Dacia australă Românìa mică, metropolia Severinului cu supranumele de archiepiscopia Iaturilorŭ; IV. In Dacia superióră Transilvania mitropolia din Alba Iulia (Bĕlgradŭ.)

Până în secolulŭ alŭ 16-lea mitropoliile Daciei totŭ mai păstrau întregitatea erarchiei lorŭ apostolice de mai înainte; dér prin cutropirea tronului princiarŭ alŭ Moldo-României de către Grecii din Fanar, biserica română se cutropì şi ea de patriarchii ortodocşĭ ai Rĕsăritului. Cele mai bune mânăstirĭ ale ţĕrei prin influinţa prinţilorŭ fanarioţĭ se cutropiră de biserica bizantină. Mitropolitulŭ Antimŭ II. se opuse acestorŭ acte tâlhărescĭ ale D-nului Mavrocordatŭ şi pentru aceea acestŭ venerabilŭ pontifice îşĭ aflà mormêntulŭ în mijloculŭ Dunării, înecatŭ după ordinulŭ sĕu. Astfelŭ edificiele religióse de României de unde se împrăştiau credinţa şi patriotismulŭ deveniră mai apoi nisce cuiburĭ de lăcomiă.

(Va urma).

cuitorilorŭ nemaghiarĭ ai ţĕrei, spre a justificá rĕsboiulŭ de stirpire în contra limbilorŭ nemaghiare ale ţĕrii. Pentrucă rĕspândirea limbei maghiare în cele mai inferióre straturĭ ale poporului nu însémnă altceva, decâtŭ o stîrpire a acelora, deórece în urma celorŭ citate în vorbirea domnului Dr. Haller, că »prin limbă se afirmă naţiunea«, naţionalităţile nemaghiare se afirmă prin limba lorŭ.

Acusa aceea se desminţesce însĕ prin istoriă, prin valurile de sânge, cari le-au vĕrsatŭ nemaghiarii pentru patria nóstră, prin apĕsătórele jertfe de banĭ şi de sânge, pe carĭ le aduce şi generaţiunea de faţă a nemaghiarilorŭ pentru statŭ. Până când nu se va dovedi, că regii: sf. Stefanŭ, Ludovicŭ şi Matia, cari se adresau cătră cei din Buda în limba germană, că Ioanŭ Verbóczy. a cărui tripartitŭ recunósce mai multe naţiunĭ, că apoi Wesselényi, Deák, Széchenyi, Eötvös, au fostŭ duşmanĭ statului şi rĕi patrioţĭ, până atunci nu póte sĕ se tragă la îndoială patriotismulŭ nemaghiarilorŭ, cari numai acea cerŭ, ce le compete de jure, nu se póte nicĭ atuncĭ, dacă sub patriotismŭ ei nu înţelegŭ propaganda limbei maghiare, întocmai precum a dis-o şi contele Szechenyi în cartea sa scrisă în contra politicei fostului ministru Bach („O privire asupra reprivirii anonime,« ediţiunea a treia. Londra 1861): »Numai acela e unŭ patriotŭ adevĕratŭ, care stiméză în însuşĭ persóna sa înainte de tóte demnitatea omenéscă, nu aruncă nicĭ unŭ crucerŭ la îndemnulŭ sĕu propriu în butea Danaidelorŭ, ci voesce sĕ scie, spre ce şi pentru ce. etc. şi care, afară de legile divine, numai adevĕratelorŭ »legĭ« se supune, punêndu-se cu curagiu în potriva abusurilorŭ organelorŭ guvernamentale,“

Dacă decĭ patriotismulŭ e posibilŭ şi fără de o »limbă patriotică comună» şi nu e identicŭ cu limba maghiară, atuncĭ accentuarea patriotismului în legătură cu propaganda limbei maghiare e numai unŭ pretextŭ, spre a rumpe terenulŭ folosinţei limbilorŭ nemaghiare ale ţĕrii sub masca sfintei patrie, atuncĭ se face cu sentimentulŭ iubirei de patriă unŭ abusŭ condamnabilŭ. La propaganda limbei maghiare, şi singurŭ la acésta se rapórtă şi definiţiunea scopului, susţinută în proiectulŭ de statute al »reuniunii maghiare de cultură«: că scopulŭ reuniunii e »desvoltarea patriotismului« în părţile ardelene prin cultură în direcţiune naţională.«

Fără voie îţĭ aducĭ aminte de cuvintele contelui Stefan Széchenyi din cartea susŭ citată („O privire asupra unei reprivirĭ anonime“ pag. 39—40): „In contra volniciei proprie ómenii nu au antipatie; scii însĕ Excelenţă, ce nu le place lorŭ, ce iĭ înverşunéză, de ce se îngreţoşéză şi se amărescŭ? Ne vomŭ lua voia, a o spune Excelenţei Vóstre cu tótă supunerea. E acea tactică, acea duplicitate, séu ca sĕ mĕ exprimŭ mai bine, e acea ipocrisie, prin care se intenţionéză a seduce, a »înşela« popórele. Dacă spre exemplu omulŭ le dice: voi aveţĭ libertate de presă, şi »nu e adevĕratŭ«; asupra vóstră numai legea hotăresce, şi »nu e aşa“; nimenea nu voesce sĕ vĕ restrîngă libertatea, şi »se întêmplă contrarulŭ. Naţionalitatea vóstră nu se primejduesce şi acésta e o minciună etc. Da, Excelenţă, o astfelŭ de manipulaţie, o astfelŭ de tartuffiadă satură în sfêrşitŭ şi sângele celŭ mai blândŭ de veninulŭ otrăvitorŭ, care mai curêndŭ séu mai târdiu va isbucni!» (Va urma)

SCIRILE DILEI.

Cetitorii noştri îşĭ vorŭ aduce aminte, că congregaţiunea comitatului Bistriţa-Năsăudŭ îşĭ esprimase părea de rĕu pentru apelulŭ făcutŭ de reuniunea de maghiarisare din Cluşiu, precum şi nădejdea, că nicĭ unŭ amploiatŭ nu va luá parte la lucrările acelei reuniunĭ, nicĭ se va silí sĕ ajute realisarea scopurilorŭ ei vrăşmaşe. Acéstă hotărire o aşternŭ fişpanulŭ ministrului de interne spre esaminare şi ministrulŭ a anulat'o — după cum i-se anunţă lui „Nemzet« — prin o ordinaţiune adresată comitatului sub Nr. 12,544. — Şi totŭ mai îndrăsnesce presa maghiară şi jidano-arménă a susţiné, că periculósa lucrare a societăţiidin Cluşiu nu se face sub patronagiulŭ stăpânirei?....

—0—

Din Deva ni se scrie, că la 10 Aprilie n se va ţiné pertractarea finală înpotriva d-lui Dr. Tincu pentru cuvêntarea, ce-a rostit'o în biserica gr. orientală de acolo, când cu introducerea limbei unguresci în scólele medii.

—0—

In Kezdi-Oşorheiu, se spune, că s'ar fi începutŭ agitaţiunea pentru ajutarea lucrărilorŭ reuniunei de maghiarisare.

—0—

Comitetulŭ esecutivŭ alŭ renniunei de maghiarisare din Cluşiu a ţinutŭ adĭ, Miercurĭ, o şedinţă pentru stabilirea ordinei de di a adunărei generale de constituire, ce se va ţiné la 1 Aprile v.

—0—

Joi în 14 Marte societatea din Cernăuţĭ »Armonia« a representatŭ în localităţile sale piesa: »Nóptea St. George«, operetă în 3 acte de Th. Alexi. Musică de T. cav. de Flondor, sub dirigearea componistului.

—0—

In adunarea generală a representanţei orăşănescĭ din Oedenburg s'a cititŭ unŭ decretŭ ministerialŭ, prin care se apróbă hotărîrea ei de-a ridica acolo unŭ teatru maghiarŭ; ér recursulŭ înaintatŭ în potriva acestei hotărîrĭ se respinge.

—0—

Lunĭ 'şĭ-a ţinutŭ reuniunea agricolă adunarea sa generală în Cluşiu; a presídatŭ ministrulŭ de comunicaţiune Kemény. In cuvêntarea de deschidere a vorbitŭ ministrulŭ despre desvoltarea economiei în cei 3 anĭ din urmă în tóte ţĕrile Europei.

—0—

In Odesa se ţinŭ în 29 M. n. unŭ banchetŭ în onórea oficerilorŭ chemaţĭ la regimentele lorŭ din Caucas. Unŭ toastŭ, care esprimă speranţa, că se va nasce rĕsboiulŭ a fostŭ primitŭ cu furtunóse aplause. In cercurile militare domnesce o încordare deosebită faţă cu întêmplările, ce le plămădesce acum guvernulŭ rusŭ şi engesŭ.

A XII adunare generală ordinară

a Institutului de creditŭ şi de economii »Albina« din Sibiiu, ţinută în 27 Martie 1885.

(Urmare).

Imprumuturĭ pe efecte

Starea cu 31 Decembre 1883 a fostŭ de 109 împrumuturi de	42,970 fl. — cr.
în cursulŭ anului s'au mai datŭ 211 împrumuturĭ de	99,329 fl. — cr.
resultândŭ unŭ totalŭ de 320 împrumuturĭ de	142,299 fl. — cr.
din care s'au achitatŭ 157 împrumuturĭ de	55,545 fl. 04 cr.
remânênd la finea anului 1884 163 împrumuturĭ de	86,753 fl. 96 cr.
adecă o crescere de	43,783 fl. 96 cr.

Credite de cont-curent.

Starea acestui ramŭ a fostŭ cu finea anului 1883 de 7 împrumuturĭ în suma de	14,380 fl. 78 cr.
în cursulŭ anului 1884 s'au mai acordatŭ 15 împrumuturĭ în suma de	95,341 fl. 14 cr.
făcêndu-se totalulŭ de 22 împrumuturĭ în suma de	109,721 fl. 92 cr.
din care s'au restituitŭ 5 împrumuturĭ în suma de	40,770 fl. 21 cr.
remănêndŭ cu finea anului 1884 17 împrumuturĭ în suma de	68,951 fl. 71 cr.
faţă de anulŭ precedentŭ o crescere de	54,570 fl. 93 cr.

Imprumuturĭ pe producte.

Unŭ modestŭ începutŭ cu acéstă operaţiune s'a făcutŭ de sucursala nóstră din Braşovŭ în anulŭ 1883, ér în anulŭ 1884 revirementulŭ acestei operaţiunĭ a fost de fl. 23,776 fl 45 cr.

Schimbulŭ de monetă.

Transportulŭ cifrei de monetă din an. trecutŭ a fostŭ de	56.582 fl. 40 cr.
în cursulŭ anului s'au mai cumpĕratŭ de	760,499 fl. 70 cr.
totalŭ	817,072 fl. 10 cr.
din aceste s'au vêndutŭ	789,911 fl. 28 cr.
şi au rĕmasŭ cu 32 Decemvre 1884	27,160 fl. 82 cr.

Mişcarea cassei în cursulŭ anului 1884.

Intrate, la centrală	3.689,624 fl. 82 cr.
„ » sucursală	2.500,639 fl. 74 cr.
suma intratelorŭ	6.190,264 fl. 56 cr.
Eşite, la centrală	3,704,137 fl. 63 cr.
„ » sucursală	2.502,035 fl. 30 cr.
suma eşitelorŭ	6.206.208 fl. 93 cr.
Totalulŭ	12,396,473 fl. 49 cr.

cu 1.895,347 fl. 13 cr. mai multŭ ca anulŭ trecutŭ.

Partea cea mai mare a operaţiunei împrumuturilorŭ pe efecte şi schimbului de monetă (zarafiă), întréga operaţiune a creditului de cont-curentŭ cu acoperire şi a împrumuturilorŭ pe producte s'au efectuitŭ la sucursula nóstră din Braşovŭ.

Din tabloulŭ mai susŭ espusŭ v'aţĭ pututŭ convinge d-lorŭ acţionarĭ, că faţă cu anulŭ trecutŭ toţĭ ramii operaţiunilorŭ nóstre au crescutŭ.

In întregŭ anulŭ 1884 s'au acordatŭ prin institutŭ în toţĭ ramii sĕi de operaţiune 9277 împrumuturĭ în suma totală de 3,404.302 fl. 50 cr.

Daţi-ne acum voiă, a vĕ presentá însuşĭ bilanţulŭ anului 1884 (se citesce).

Suma activelorŭ institutului este decĭ cu 471,079 fl. 25 cr., ér suma venitului brutŭ cu 25,774 fl. 6 cr. mai mare ca în anulŭ premergĕtorŭ.

Subtrăgêndŭ din venitulŭ brutŭ alŭ anului de	209,624 fl. 47 cr.
totalulŭ eşirilorŭ cu	168.848 fl. 37 cr.
resultă unŭ profitŭ curatŭ alŭ anului de	40,776 fl. 10 cr.

Conformŭ § 62 din statute propunemŭ următórea distribuire a acestui profitŭ:

5% dividendă după capitalulŭ socialŭ		15 000 fl. — cr.
Restulŭ de		25,776 fl. 10 cr.
sĕ se împartă cum urméză:		
11% fond. de reservă	2,835 fl. 37 cr.	
ca tantiemă pentru consiliulŭ direcţiunei. directorulŭ executivŭ şi oficialii institutului	4,124 fl. 17 cr.	
4% pentru scopurĭ de binefacere	1,031 fl. 04 cr.	7,990 fl. 58 cr.
din restulŭ de		17,785 fl. 52 cr.
propunemŭ a se da ca supradividendă	15,000 fl. — cr.	
ér fondului de pensiunĭ alŭ funcţionarilorŭ institutului	2.785 fl. 52 cr.	17,785 fl. 52 cr.

Pe basa acestei distribuţiunĭ dividenda anului 1884 se ficséză cu 10% adecă cu 10 florinĭ de o acţiune.

Fondulŭ de reservă alŭ acţionarilorŭ institutului cu adausulŭ sumei de astădĭ din profitŭ a ajunsŭ la suma de 44,830 fl. 37 cr., ér fondulŭ de pensiunĭ la suma de 14,566 fl. 83 cr.

(Va urmá)

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Paris, 1 Aprilie. — Camera a primitŭ în unanimitate creditulŭ pentru Tonching de 50 milióne, reservându-şĭ votarea altorŭ credite după formarea cabinetului. Senatulŭ încă l'a primitŭ fără desbatere.

DIVERSE.

Ministrulŭ Trefort despre Thiers. — In şedinţa academiei unguresci de sciinţe din 23 a l. trecute ministrulŭ unguresců de instrucţiune Augustŭ Trefort a ţinutŭ o disertaţiune plină de spiritŭ despre Thiers. Din acea disertaţiune estragemŭ noi cam următórele: O viaţă omenéscă, ca a lui Thiers, nu oferă unŭ interesŭ nicĭdecum mai inferiorŭ, decâtŭ faptele unui erou din evulŭ mediu séu descifrarea unui documentŭ vechiu, care ar fi pututŭ rĕmâné şi neesplicatŭ fără nicĭ o pagubă pentru omenime. Trefort pune pe oratorulŭ Thiers mai pre susŭ de istoricŭ, însĕ pe bărbatulŭ de statŭ Thiers îlŭ pune mai pre susŭ de tóte. Trefort numesce timpulŭ dela 1870 încóce, când Thiers cerca sĕ reorganiseze Francia, perióda de splendóre a carierei sale politice. — »Dacă Francia,« încheie ministrulŭ unguresců disertaţiunea sa,— »nu va deveni prada dictaturei în urma turburărilorŭ şi oboselelorŭ — şi eu nu credŭ, că unŭ Bourbon séu unŭ Bonaparte va puté fi dictatorulŭ, ci unŭ altulŭ, alŭ cărui nume astădĭ este încă necunoscutŭ, — atuncĭ ea va fi o republică întemeiată pe basă conservativă, precum şi-a cugetat'o şi a voit'o Thiers.«

***

Contra vitriolului. — Unŭ chimistŭ din Paris, căruia de sigurŭ i se va rădica o statuă într'unŭ viitorŭ apropiatŭ, a pusŭ în vêndare o pomadă făcută de dênsulŭ şi care este chiemată a aduce cele mai marĭ servicii omenirii. Acéstă pomadă este compusă dintr'unŭ felŭ de unsóre preparată cu collodium. Se întinde pe peliţa obrazului unŭ stratŭ subţire din acéstă pomadă, şi astfelŭ figura omenéscă devine inatacabilă la arsurile vitriolului. Écă de ce femeile, carĭ vorŭ sĕ'şĭ rĕsbune, trebuie sĕ găsécă unŭ altŭ mijlocŭ.

***

Statisticii suntŭ neobosiţi. — Profesorulŭ Bowditce din renumita facultate de la Howard, Statele-Unite, 'şĭ-a datŭ ostenéla d'a mĕsura şi d'a cântări 25,000 de copiĭ de diferite etăţĭ. Iacă resultatulŭ la care a ajunsŭ: Pênĕ la etatea de 11 la 12 anĭ, băieţiĭ suntŭ mai marĭ şi mai grei decâtŭ fetele, pe când dela acéstă etate până la 14 séu 15 anĭ, fetele întrecŭ pe băieţĭ în talie şi'n greutate. Apoi, băeţii întrecŭ pe fete dela acéstă etate înainte, ér fetele stau pe locŭ. In fine, copii claselorŭ avute suntŭ mai grei şi mai marĭ decâtŭ cei ai claselorŭ muncitóre.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 31 Martie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	97.65	Bonurĭ croato-slavone	100.—
Rentă de hârtiă 5%	92.05	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.25	Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.60	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	118.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	122.—	Renta de hârtiă austriacă	82.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	107.50	Renta de arg. austr.	82.30
Bonurĭ rurale ungare	102.75	Renta de aurŭ austr.	108 10
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.75	Losurile din 1860	138 75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.50	Acţiunile băncei austro-ungare	850.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50	Act. băncei de creditŭ ung.	302.50
Bonurĭ rurale transilvane	100.60	Act. băncei de creditŭ austr.	294.50
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.82
		Napoleon-d'orĭ	9.83½
		Mărcĭ 100 imp. germ.	60.85
		Londra 10 Livres sterlinge	124.55

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureşianu

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 17 Martie st. v. 1885

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	$90\frac{1}{2}$	—
Renta rom. amort. (5%) . .	94	—
» convert. (6%) . .	$88\frac{1}{2}$	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.) . .	$31\frac{1}{2}$	—
Credit fonc. rural (7%) . .	$100\frac{1}{4}$	—
» „ „ (5%) . .	$84\frac{1}{2}$	—
» » urban (7%) . .	97	—
» » » (6%) . .	$90\frac{1}{2}$	—
» » » (5%) . .	$82\frac{7}{8}$	—
Banca națională a României	1190	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	400	—
« » » Națională . .	225	—
Aurŭ	13.%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Anunțămŭ acelorŭ onorațĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ bine voi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecțiunea completă.

Administrațiunea »Gazetei Transilvaniei.«

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui **I. Gross.**

Cursulu pieței Brașovŭ

din 1 Aprilie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.66	Vênd.	8.68
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.79	»	9.82
Lire turcescĭ	»	11.06	»	11.08
Imperialĭ	»	10.04	»	10.06
Galbenĭ	»	5.70	»	5.76
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	126.—	„	125.—
Discontulŭ » . . .	7—10 % pe anŭ.			

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia Predealŭ-Budapesta a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu (	10.08	5.59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mezö-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velințe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.